

Telegraful

Organ național-biserice

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica noastră intervenind...

I. P. S. Sa Mitropolitul no-
stru Nicolae al Ardealului, îm-
preună cu PP. SS. LL. Episcopii
Roman al Orăzii, Nicolae al Clu-
jului și Grigorie al Aradului, au
înaintat în 23 Ianuar, — cum am
anunțat, — dlui primministru G.
G. Mironescu un memoriu do-
cumentat cu privire la situația
exceptional de împovăraătoare ce
se creiază bisericii ortodoxe în
urma reducerilor bugetare și a
aplicării impozitelor exagerate
asupra salariilor preoțești.

Ierarhii bisericii ortodoxe ar-
delene au fost primiți în sala
prezidențială a senatului.

De față au fost: dl ministru
președinte Mironescu, dl ministru
al cultelor, Costăchescu, dl pre-
ședinte Bratu al senatului și mai
mulți parlamentari ortodocși.

Cu acest prilej au luat cu-
vântul toți ierarhii noștri de față.

Cea mai profundă impresie
— raportează foaia eparhială Re-
nașterea — a făcut-o declarația
P. Sf. Sale Episcopul Roman
Ciorogariu, care a spus că a venit
cu periclitarea vieții sale, ca să
împiedece — dacă se mai poate —
desființarea organizațiilor noastre
bisericești din Ardeal, cu'n trecut

de peste 70 de ani, de care n'au
îndrăznit să se atingă nici ungurii,
până la actualul guvern, care s'a
pus la adăpostul unor preoți parla-
mentari inspirați de duhul anarhic
din București. «*Mat bine vreau
să mă prăpădesc în București,
cum era să mă prăpădesc odată
de mână ucigasă, decât să mă
întorc la Oradea și să ies pe
poarta reședinței mele însoțit numai
de un singur consilier, și să văd
pe colegul, episcopul unit, însoțit
de șase canonici (consilieri) plătiți
de stat, și pe cel catolic cu zece
canonici, toți plătiți de stat.*» «Ne-ai
desființat și ne împingeți să ne
apărăm cum vom putea, dacă nu
reveniți să ne faceți dreptate in-
tegrală și să respectați legile.»

Cu aceeași hotărâre, convin-
gere și căldură au vorbit și cei-
lalți ierarhi.

Cuvintele lor, scrise și grăite,
— credem și sperăm în deosebi
după asigurările date de dl pre-
ședinte al consiliului de miniștri,
că vor fi întâmpinate cu înțele-
gătoare cumiinție.

Cler și popor din Mitropolia
Ardealului răspunde mulțumind
cu fiască recunoștință și dragoste
înălților Ierarhi, totdeauna apă-
rători neînfrânți și înțelepți ai
neamului și ai bisericii sale or-
todoxe.

Logică și mentalitate catolică

În numărul «Vestitorului»
din 1-15 Ianuarie 1931, a apă-
rut un articol bătaios «*Cato-
licismul în ofensivă*», semnat de
Preot Iosif Tămăcel, cu subtit-
lurile: «Franciscan, absolvent al
Facultății Teologice din Roma».
La N-B. autorul articolului din
«Vestitorul», «roagă călduros
toate direcțiunile ziarelor și revis-
telor catolice, ca să reproducă
acest articol, spre a fi cunoscut
cât se poate de mult de româ-
nii (!) noștri».

Preotul I. Tămăcel, a fost
nemulțumit cu un articol al «Uni-
versului» din 6. XI. 1930, ce
purta același titlu, pe care l-a
adoptat și d-sa; de aceea ține
să precizeze punctul d-sale de
vedere ă propos de chestiune.
Drept aceea, ne lasă să vedem
nu atât «*pacea și binele*», predi-
cate de Francisc din Assisi, ci
mai mult decât toate, logica și
mentalitatea catolică, ce sunt în
stare — din spirit de vanitate
bine înțeles — să sucească
dreapta privire istorico-dogmatică
a faptelor.

De aceea, fie-ne permis să
aducem în legătură cu articolul

din «Vestitorul», măcar câteva
notițe ortodoxe, ca să se vadă
«cât se poate mai mult de românii
noștri», că nu-i chiar așa cum
crede părintele I. Tămăcel, «ab-
solut al Facultății Teologice
din Roma».

Declarația solemnă ce-o face
părintele I. Tămăcel, cuprinde
printre altele și următoarele:

«*Noi franciscanii români,
suntem și jurăm să fim fil de-
votați ai acestei țări românești și
vom munci din răsputeri și vom
face orice jertfă pentru binele și
propășirea ei. Și deoarece știm
că țara noastră românească nu
va ajunge niciodată la adevărata
fericire și propășire decât atunci
când toți țiii ei vor îmbrățișa ade-
vărata credință a lui Hristos și
o vom practica-o așa dupăcum
cere El, Noi franciscanii români
jurăm că vom lupta pe toate căile,
ca poporul nostru românesc să
ajungă la lumina adevărului și
să-l îmbrățișeze spre fericirea lui.
Dacă noi franciscanii căutăm să
ne dezvoltăm și să ne înmulțim,
o facem numai cu scopul ca să
înmulțim numărul apostolilor și
să răspândim în toate unghiurile
țării, adevărata Pace și ade-
văratul Bine.*»

Foarte bine; numai cât nu
stau chiar așa lucrurile, ținând

FOIȘOARA

Conferențele dlui prof. univ. G. Bogdan-Duică în Sibiu

O foarte norocoasă idee a avut
despărțământul județean Sibiu al
«Astrei» când a invitat pe dl prof.
universitar Bogdan Duică să țină o
serie de conferințe la noi. Dl B.D.
a militat ani de zile, și la secțiile
«Astrei», ca în loc de conferințe sin-
gurative, în cari nu se poate expune
o succesiune prea mare de idei, fiind
timpul limitat la trei sferturi de oră,
să se țină câte un ciclu.

După cele trei conferințe, una
despre Eminescu, alta despre Bolin-
tineanu și alta despre Alexandru, am
înțeles îndreptățirea acestui punct de
vedere și mai bine.

Nu ne permite spațiul să insi-
stăm asupra multelor și interesantelor
probleme, ce ni le-a oferit spre me-

ditare dl B.D., câteva însă, princi-
pale, tot vom înșira aici.

În conferința despre Eminescu
ne-a purtat eruditul profesor în ate-
lierul sufletesc al poetului, analizân-
du-ne câteva strofe din «*Lucașfăru*»,
arătându-ne variantele nepublicate
încă, aflătoare în manuscrisele ce le
păstrează Academia română. De si-
gur, este vorba de plăcerea estetică
a unui «gurmand», literar, cum a ac-
centuat și d-sa, de a voi să stărești
cum s'au zămislit strofele, până au
ajuns la forma lor, impecabilă, ultimă.

Dacă în variantele inedite ale
lui Eminescu găsim însă și compa-
rații fericite ca:

«Din rude mari, împărătești,
Un *ghiocel* de față» (comparație
neuzată, fericită), în loc de «O prea
frumoasă față», cum e în forma ul-
timă — bucuria noastră de descoperi-
tori a frumuseții nouă e prea justi-
ficată, chiar și atunci, când vedem pe

poet cum se sbuciuma alte dați cu
epitete și forme mai imperfecte.

Învățați, admoniază dl B.D., pe
drept cuvânt, pe poeții tineri hiper-
moderniști, învățați a *clisela* versurite.

Și de pe masa copioasă a poe-
ziei lui Eminescu, adunați firimituri
de prin variante, idei abandonate, cari
să vă servească drept trampolină,
pentru alte versuri, proprii, ale voa-
stre. E o ucenicie inteligentă, utilă.

Dacă mai adaogăm că poezia
«*Lucașfăru*», scrisă în 1882, a fost
analizată și din punctul de vedere al
evoluției limbii românești, că dl B.D.
a anunțat, pentru întâia oară în pu-
blic, că a găsit izvoare nouă, pentru
originea inspirației lui Eminescu (din
literatura indică) la «*Lucașfăru*» și
că ne-a promis o ediție cu variantele
principale din poeziile lui Eminescu
— va înțelege oricine de ce mare fo-
los a fost conferința aceasta pentru
publicul sibiian.

Ca pe un precursor al pesimis-
mului lui Eminescu la noi, ne-a pre-
zentat mai apoi dl B.D. pe *Dimitrie
Bolintineanu*, ca pe unul care, dacă
are multe versuri imperfecte din
punct de vedere estetic, are însă o
logică și etică ce nu șchioapătă de
loc, dimpotrivă, care ar fi foarte cu
cale să fie luate în seamă de opinia
noastră publică din zilele noastre.

Ca să demonstreze această lo-
gică și nota etică, vrednică de reți-
nut, ne-a analizat conferințiarul pe
larg poemul în 2 volume «*Conrad*».

Un poem uitat, pe nedreptul, și
de editori și de cetitori — puține
exemplare se mai găsesc, ici-colo, la
anticari.

Scârba de viață și de meschi-
năriile ei cuprinde și pe Bolintineanu,
ca pe Eminescu, dar pesi-
mismul acesta nu se dă bătut, și gă-
sește la amândoi remediul într-o per-
severare în a ameliora starea ome-

seamă de *punctul de vedere* din care părintele I. Tămăcel, privește «realizarea fericirii noastre». D-sa crede că ne alarmăm de acțiunea prozelitistă a uniților și nu ne alarmăm de năvala baptiștilor, pocăiților, adventiștilor din părțile Banatului, Bihorului, și Aradului; ba în realitate ne alarmăm tot așa de mult și de activitatea negativă a sectelor actuale și de scopurile lor subversive. Că nu s'a întins în contra sectelor un apostolat misionar mai fecund, asta nu o poate spune d-sa; e de ajuns a cita vrednica și rodnică activitate misionară a P. S. Sale Grigorie, Episcopul Aradului, sub păstoriarea căruia sectele stagnează.

În orice caz nu s'ar bucura p. Tămăcel, dacă am face și din uniție obiectivul unei activități tot atât de intense și tot mai intense, cum am făcut din secte.

Și acum de unde scoate p. Tămăcel gluma: «*că între apărătorii ortodoxiei românești sunt foarte mulți greci pripășiți pe vremuri pe plăcurile noastre cari își dau aerele de mari români și fac pe șoviniștii neînduplecați?*»

Și apoi tot legându-se de acești greci, mai adaugă în conținutul lor:

«*Grecii din România zic că preferă mai bine să devină protestanți, calvini, pocăiți, adventiști, decât catolici.*»

Cine sunt grecii de cari vorbește părintele? Odată am dori să cunoaștem și noi măcar câțiva; iar apoi să-i dovedească părintele că sunt șoviniști, căci altfel rămâne o afirmare nedovedită, implicit și o provocare.

Din contextul articolului, d-sa vedește o ură istorică asupra grecilor, determinându-l la aceasta, pata neagră din istoria românilor din timpul fanariotilor.

Dar motivul de ordin istoric pe care-l invoacă d-sa, e cu totul altul decât ca d-sa să poată lega

de el și o consecință de ordin religios. Este doar o linie bine distinctă între grec ca cetățean al unui stat și între ortodoxia grecului, care e cu totul de alt ordin. Ba mai mult, ortodoxia nu e monopolizată cum vrea Roma să monopolizeze credința catolică. Iar dacă-i vorba de pata fanariotă, care în realitate a fost turcească, apoi nu-i mai mică pata ungaro-săsească, sau cea papală din veacul 18, care a reînviat pe trupul nostru inchiiziția.

Cum de cere p. Tămăcel ca: «*să scuturăm adică și mentalitatea farisaică bizantină... și să revenim la seninătatea adevărului, pentru că să fim pe deplin liberi în țara noastră?*»

Curioasă va mai fi (norocul că nu va fi) și libertatea asta; adică liberi la noi acasă și totuși papa să dicteze dela Roma din Italia, ce să se lucreze la Blaj sau București.

În baza cărei convenții internaționale sau naționale este permis ca o autoritate bisericească din Roma, să aibă dreptul a se amesteca în afacerile administrative din România? De ce dacă li se întâmplă ceva neplăceri uniților din România, haidi, apelăm la Roma?

Constituția țării, nu permite jalbe de așa natură, tocmai pentru că sunt anticonstituționale, lăsând să se vadă că există scopuri subversive în tactica uniților noștri.

Da! scopul e supremația universală a episcopului din Roma, la care au tot râvnit episcopii Romei în cursul istoriei. E de prisos a spune, că pentru aceasta episcopii Romei au folosit până și cele mai puțin creștinești mijloace. P. Tămăcel cu siguranță cunoaște și recunoaște adevărurile spuse de istoricii catolici Baronie și Cardinalul Hergenroeter.

Cât privește baza istorică a pretenției de universalitate a episcopului din Roma asupra

restului lumii creștine, este falsă și iar falsă.

Dovedirea acestei afirmații nu e grea, dar nu e tocmai aci locul chestiunii. P. Tămăcel, cunoaște desigur adevărul că: «*Papalitatea este schismatică, Papalitatea este eretică*» (Vladimir Guetté). Despre aceasta d-sa se poate convinge destul de ușor.

Deci dacă d-sa va avea bunăvoința să cerceteze lucrurile în adevărata lor lumină istorică, se va convinge că implicit acestei deducții, nu va mai putea pretinde că: «*Românul s'a despărțit de credința romană fără voia lui*»...

Românul nu s'a despărțit, căci n'a fost unit cu Roma nici odată, decât o parte de români prea puțin conștienți, ademeniți la 1698—1700. N'a fost unit Românul cu Roma și nici vorbă de despărțire și încă: «*fără voia lui*».

D-sa susține — fără să încerce să dovedească bine 'nțele — că:

«*Românul s'a născut creștin catolic cu credința venită dela Roma și a rămas în această credință și a mărturisit-o și a practicat-o în limba sa latină, până când n'a fost subjugat de bulgarii slavizați și vânduți truției din Bizanț.*»

Eată o hazardată afirmație, lipsită de cea mai elementară bază istorico-religioasă.

Așa se încearcă la Oradea să sucească istoria și mintea credincioșilor. — Aici e tema articolului: să aduc la cunoștința ortodoxilor, mentalitatea și logica fraților noștri catolici în materie de istorie bisericească.

Desigur că această mentalitate e în stare să hazardeze ori și ce; chiar și pe sfinții Părinți Atanasie, Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Ioan Crizostom, să-i scoată catolici — te pomenești.

Cum adică? Deoarece în primele 8 veacuri creștinismul era același, atât în răsărit, cât și

în apus. Numai episcopului Nicolae I (858—867) i-a venit pofta de dominație. Ce deosebire între spiritul episcopilor creștini din răsărit și al celor din Roma!

Cât privește afirmarea p. Tămăcel că: «*Românul s'a născut creștin catolic cu credința venită dela Roma*», nu știm în baza căror premise o scoate, *căci pe timpul nașterii Românului, era: «Un Domn. o credință, un botez»* (Ef. 4, 5), așa că expresia: «*credința venită dela Roma*» ar vrea să însemneze, că pe timpul acela, Roma avea o credință aparte decât aceea care se profesa de creștinii din Antiohia sau Corint. Or aceasta nu era; căci *nu* Roma avea paternitate asupra răspândirii Evangheliei printre popoare, primindu-o și ea din răsărit, ci răsăritul.

Sau nu cumva «*fiii Maicii Rome*» vor fi reușind să susțină că evanghelia a fost dată lumii de Iisus în Palestina, dar a fost propagată popoarelor numai din Roma?

Roma nu are paternitate asupra Evangheliei, ca apoi «*fiii Maicii Rome*» să poată vorbi în timpul formării Românului de: *credință romană* (sic!)

Dacă-i vorba de istorie bisericească, mai pun în vederea p. Tămăcel, că romanii cari au venit în Dacia, sub Traian și înainte de el, nu erau din Roma, ci din imperiul roman: din Asia proconsulară, Antiohia și Diaspora. Cel mult erau din Roma Traian și generalii; iar încolo, puțini de tot, așa că a vorbi de un apostolat al coloniștilor din Roma și a nesocoti pe al aceora din Asia-mică și Grecia este foarte subiectiv. Întrebare dacă nu *latinii* au fost încreștinați în Dacia de către ne-latini și-apoi abia atunci să se infiripeze o cultură creștină latină de origine răsăriteană.

Dacă p. Tămăcel îmi cere dovezi, că în Dacia Felix au existat nu numai creștini ce vorbeau limba latină, ci și capadocieni,

nirii. Bucuria în durere — iată ce o caută și o găsesc cei doi poeți români, cari — ca talent artistic — au fost foarte deosebiți, dar ca sentimente etice înrudiți.

Eroul «Conrad» este un român (numele e bizar pentru un român), care, desgustat de cele ce aude și vede în patria sa (poemul a apărut în 1867), ia lumea de-a latul și cutreeră țări și mări, ca să moară în străini, mângăiat de o engleză, văduvă-călugărită, sfinitatea sa electivă.

Maniera aceasta de a-și prezenta eroul, care de multe ori corespunde unui autoportret, este împrumutată dela englezul Byron. Nu fabula iubirii însă este fondul principal al poemului, ci descrierile de prin Grecia, Turcia, Asia mică, Anglia, Franța și considerațiile filosofice, etice, morale, presărate pe aproape fiecare pagină, referitoare la stările sociale.

În «Conrad» se găsesc, pe lângă

platitudini, și pasagii remarcabile, în cari se descriu frumusețile naturii (și dl B.-D. a citat câteva pasagii), se află și gânduri avansate sociale, chiar pledoarii pline de căldură pentru o colaborare cinstită între popoare — accente vrednice de remarcat, acum, când se discută posibilitatea încheierii Statelor Unite Europene.

Concluzia: Bolintineanu nu merită să fie desconsiderat ca cugetător-etician de generația de acum, dimpotrivă, tineretul și chiar generația de oameni maturi de astăzi, găsesc în scrisul lui o mulțime de îndemnuri și de gânduri, chiar de «avangardă». O rehabilitare, în parte, a fost și conferința a treia a dlui profesor B.-D.: despre legenda «*Murad Gazi sultanul și Becri Mustafa*» a lui Alecsandri. Dl B.-D. a luat apărarea lui Alecsandri împotriva bărfelilor unora din scriitorii și cetitorii generației mai tinere, cari susțin că Alecsandri ar fi fost

numai un scriitor «veșnic tânăr și fericit», fără ca să adâncească problemele, fără ca să-și revizuiască textele.

Lectura lui Alecsandri a fost vastă. Înainte de a-și scrie piesele din viața romanelor a citit cărți pline de erudiție (de Gaston Boissier și alții), călătoriile sale i-au lărgit orizonturile, încât tot ce a scris a emanat dintr'un suflet ales, împerechiat cu cunoștințe remarcabile.

Ca să dovedească teza aceasta s'a servit dl B.-D. de una din legende mai puțin cunoscute ale lui Alecsandri, de cea amintită mai sus.

Bairamul, serbarea turcească, este descris după impresiile proprii, câștigate odată la Constantinopol, nu după cum susțin unii, de prin cărți. Pe Becri Mustafa l-a luat la cunoștință poetul român din «Istoria Imperiului otoman» a principelui moldovean Dimitrie Cantemir. (Dl B.-D. a citit pasagiile respective din tradu-

cerea acestei istorii, făcută de Dr. Iosif Hodoș). Afară de aceea ne-a arătat conferențiarul pe marele bețiv, care a fost Becri Mustafa, într'o comedie de bălci, cu teatru de siluete, de prin Turcia (când «Caraghiosul» era la modă), dintr'un text autentic, tradus din turcește, ca mai apoi să ne evidențieze cum a prelucrat subiectul Alecsandri pentru «legenda» sa. Becri Mustafa, ajuns în grațiile sultanului crud Murad, după un chef monstru, *tot* se deșteaptă în el simțul de pudoare și de tată, când sultanul vrea să-i necinstească fata, pe Feringhis, și o aruncă leilor să o sfășie, când i se împotrivesc, — Becri își omoară padișahul, salvându-și astfel consăngenii de un tiran.

Iară ne-a adus dl B.-D. în atelierul unui poet, arătându-ne influențe și susținând, până la contraprobă, că pe Feringhis a inventat-o poetul Alecsandri.

sau alți creștini răsăriteni, nu e lucru mare. Il îndreptez la documente chiar în limba originală: la scrisorile lui Vasile cel Mare către guvernatorul Iunius Soranus al Scytiei minor și către episcopul Ascholius din Tesalonic.

Scrisorile se află în colecția Migne, Gr.—Lat. XXXII, 244—5 scrisoarea CLV din anul 373, unde e vorba de dorința lui Vasile cel Mare, ca ducele Iunius Soranus să vină în ajutorul persecutaților; iar reliquiele martirilor, să le trimită în patrie și anume în Capadocia.

Mai găsim în aceeași colecție, același tom în scrisoarea CLXIV. 254—5 din anul 374, Vasile cel Mare mulțumește lui Ascholius pentru trimiterea corpului sfântului Sava. În scrisoarea următoare mulțumește și ducelui I. Soranus că l-a ascultat.

Sf. Sava, de care-i vorba, a predicat în stânga Dunării: Migne XXXII 256 scrisoarea CLXV din anul 374. Sava propovăduia în stânga Dunării credința răsăritului și era grec trimis de Vasile cel Mare, din Capadocia.

Să fi fost numai Sava în stânga Dunării? Nu!

Cum stăm dar cu afirmația din articolul «Vestitorului» dela Oradea, că Românul ținea: «*credința venită dela Roma și a rămas în această credință... până când n'a fost subjugat de bulgarilor slavizați și vânduți trufiei din Bizanț*»?

Despre Bizanțul strălucit, despre capitala spirituală a lumii de atunci, în care se zăpăceau barbarii apusului, despre Bizanțul care a împrăștiat în Apus ca niște raze sublimе cugetarea teologică și filozofică, canoanele de pictură și arhitectură, Bizanțul care a transmis apusului cultura antică, despre Bizanțul care stă la temelie întregii culturi apusene și mai ales catolice, din toate timpurile, despre Bizanțul care a dat Bisericii catolice: «Philoso-

phia perrenius», adoptată de Roma oficial, despre acest Bizanț nu găsește părintele Tămăcel, decât un singur cuvânt de osândă: *trufie*?

Da, trufie dacă vrei, dar o trufie crescută din conștiința amestecului culmi ale spiritualității la care s'a ridicat, și din care privea cruzimea unui «Apus» pe care-l simțea inferior.

Mai departe părintele Tămăcel se întreabă: «*Ce interes avea să asculte mai bine de Constantinopol decât de Roma? Roma îi vorbea în limba lui, îi slujea în biserică în limba lui, pe când bulgarul și grecul îi vorbea în slavonește ori grecește, îi slujea într-o limbă pe care n'o vorbea și nici n'o înțelegea*».

Aci, la aceste chestiuni fie-mi permis printr-o notă de actualitate, a răspunde cu o întrebare: Dacă țineți la Maica Roma și la limba latină atât de mult, introduceți-o în cultul divin și să vedeți ce vă va spune poporul; căci am auzit că în bisericile ce se țin de Maica Roma, toate au cultul divin în limba latină și am mai auzit că bisericile ce se țin de Maica Roma, cuminecă credincioșii cu pâine fără vin. Faceți așa dacă sunteți fii ai Maicei Rome, iar dacă iubiți neamul românesc cu adevărat, faceți-o cât mai repede, fiți catolici desăvârșiți și atunci minune, tot poporul vă va părăsi și vă va arăta poporul care e credința strămoșească, dacă pe noi nu vreți să ne credeți.

Sub acest punct de vedere — al cultului — uniții din România, nu sunt nici creștini răsăriteni, nici apuseni, ci un amestec confesional. (Sfârșitul urmează).

Organizați Soc. Sf. Gheorghe a tinerimii

Legenda a analizat-o pas de pas — arătându-i frumusețile.

Apelul: cunoașteți-vă scriitorii voștri de seamă și prețuiți-i! a fost o încoronare prea îndreptățită a celor trei conferențe.

DI B.-D. poate fi mulțumit cu rezultatul conferențelor dsale. A fost ascultat și de tineretul numeros, dar și de publicul sibian, cu încordată atenție și aplauzele dela sfârșit au fost vii și meritate. H. P.-P.

Generalul Ilie Partenie

Românul croit dintr-o bucată, care te captiva atât prin fizicul său din belșug înzestrat dela natură, pentru ca de la prima vedere să remarcă statura-i volnică și înălțimea-i distinsă; dar care te mai captiva, în primele clipe ale cunoștinței, prin manierele-i alese și prin gingașia anului suflet presărat cu toate virtuțile pro-

prii marelui nostru suflet românesc.

Acest fiu și clasic reprezentant al Moldovei, în ființa cărui traiau atâtea generații dintre plășii și arcașii voevodului Ștefan; Generalul Ilie Partenie, pe care sufletul Ardeatului l-a învrednicit de toată atențiunea și de toată dragostea sa, pleacă azi din mijlocul nostru, pentru ca după întregirea informațiilor sale profesionale ce le câștigă în ultimul său drum de studiu din Franța, să-și închine prinosul muncii sale rodnice și jertfelnice pe altarul Marelui Slat Major al Armatei în calitate de șef al secției apărării naționale.

Incredințarea acestui înalt post de conducere și post plin de răspundere, aîn partea armatei, post de o importanță covârșitoare, care se da numai celor aleși dintre cei mai distinși generali ai oșirii, mă face să prezint preoșimii noastre pe cel ce pleacă din mijlocul nostru, cu atât

Moartea Generalului Berthelot

Curând după mareșalii Foch și Joffre, în ziua de 28 Ianuar 1931, a plecat la cele veșnice și Generalul BERTHELOT, membru al consiliului superior de război și guvernator militar al Strasburgului. Moare la vârstă de 70 de ani.

Țara noastră, — care a urmărit cu multă îngrijorare desfășurarea boalei ilustrului ostaș, — a primit cu profundă durere vestea despre moartea marelui său prieten, unul dintre fâuritorii noului stat românesc.

Generalul Berthelot, cetățeanul de onoare al României, a fost dăruit din partea statului nostru în 1922 cu domeniul ce se află în comuna «General Berthelot» (mai demult Fărcădin), județul Hunedoarei. Prin testament, generalul lasă acest domeniu în întregime Academiei Române, în scop ca din venitele averii să se împartă burse anuale tinerimii universitare...

În ziua de 31 Ianuar, ziua înmormântării regretatului general, toate școalele secundare din țară, în ultima oră de clasă au comemorat pe generalul Berthelot, fostul șef al misiunii franceze în România în timpul războiului, — scofându-se la iveală faptele lui ca ostaș și dragostea dovedită neamului românesc, care nu va uita niciodată pe marele povătuitor și prieten din zile grele și glorioase.

Bunul Dumnezeu să-i facă parte de odihnă între aleșii Săi!

Li-e frică de lumina adevărului! Propunerea, făcută de prof. Dr. I. Lupaș și acceptată de consistorul nostru mitropolitan, — pentru comemorarea luptei de desrobire religioasă prin călugărul Sofronie de acum 170 de ani dela sinodul din Alba Iulia, — a tulburat puțina spiritele, mai catolice decât papa, sălășluite la monitorul Unirea al mitropoliei blăjene. Comemorarea aceasta [a cărei programă se va satori abia de aici încolo!], este declarată, cu anticipație, din partea preacuvioșilor clarissimi dela Unirea un fel de „ope-

retă”, ba și provocare „fășișă la război confesional”; pe deasupra ne asigură, în același timp, că nu vor rămânea datori „nici babelor vrăjitoare (!) Lupaș și Dragonir [înțelegem!] nici loviturilor de ope-retă”... Strașnicul monitor târnăvean stă astfel gata să se răsboliască, pe moarte și viață, cu ortodocșii, căutători de „nod în papură”.

Toți acești oameni, atât de „primejdioși”, sânt însă, din întâmplare, cevaș mai sus decât nivelul dela care se manifestă „indignarea” celor ce tremură când lumi-șile adevărului amenință să-și facă drumul firesc fără a mai putea fi stavilate cu meșteșug iezuitic.

O pildă și o lecție

Generalul Berthelot își lasă toată averea sa din România Academiei Române în scopuri culturale.

Ca să înțelegem deplin mărșul gest al eroului, redăm — după un confrate din capitală — următoarele amintiri și nimerite aprecieri despre cel dispărut:

Împământenirea generalului Berthelot era izvorâtă din pilda repetată a dăniei. Vrednicii noștri voievozi obișnuiau după izbândă, să înzestreze pe capii războinici cu o ocină domnească, scutindu-i de dări, boerindu-i și binecuvântându-le neamul ca să le dureze darul și vrednicia din tată în fiu, până la al noulea neam.

Când în vara anului 1923 generalul Berthelot a venit în țară ca să-și ia în primire dania statului român, pășind pragul casei bătrânești și încăpătoare din Fărcădin, după ce-a gustat din pâinea și sarea întâmpinării, a fost cu deosebire mișcat văzând că din casă nu lipsește nici cel mai mărunț lucru, așa că a putut-o locui din ceasul așezării. În aceeași stare de bună gospodărie a găsit curtea, grădina și ferma, livada și ogoarele. Noul proprietar a putut ciocni un pahar din vinurile care dormeau în pivniță, seara și-a luat cafeaua în pălimar, iar înțaița noapte și-a odihnit trupul pe divanul larg, acoperit de o scoarță și veghiat de-o icoană de argint. Părea un razeș crescut și îmbătrânit în acele meleaguri, iubit și respectat de megieși și de slujitori.

Fărcădenii îl vor plânge mai mult decât toți. Li-a plecat stăpânul, prietenul, idolul popular, viteazul celor

mai mult, cu cât Domnia Sa este vlăstarul sănătos al marelui și robusteii noastre familii de preoți.

Ca ostaș, caracteristica acestui român cuminte și sobru, este calmul, pătrunderea și limpezimea cu care El vedea și judeca oameni și situații și de-a deslega probleme sociale și profesionale cu o ușurință, cu o precizie și claritate care își impunea.

Scaldat în apele cristaline și miresmuite de vechi tradiții familiare, cu un trecut de mai multe secole, generalul Ilie Partenie a crescut și și-a format caracterul în alvia cinstei strămoșești și a omeniei românești, purtând pe sufletul său pecetea darului Duhului Sfânt neatinsă de crivățul vieții de astăzi.

Și, mie, cărui destinul mi-a hărăzit cinstea de-a servi sub comanda direcți acestui mai mult prieten decât comandant; mie, acest om de caracter și de o rară omenie, cum rar mi s'a

dat să întâlnesc în cariera mea de dăhovnic al armatei; mie, mi-a impus și și-a fixat imaginea în sufletul meu, prin faptul că generalul Ilie Partenie între orce împrejurări ale vieții și ale serviciului său, era condus de cuvântul Domnului, primind prin vibrațiile sufletului Sau nobil de creștin convins, sugestiile cele mai nimerite ale binecuvântării cerești, de-a trăi și de-a face și pe așii din jurul său să trăiască astfel, ca prin viața lor, să se împlinească voia lui Dumnezeu.

Statornicul Său principiu în relațiile de serviciu cu subalternii săi era: A da aripi și avânt celui răvântor spre progres și a ridica moralul celui descurajat prin greșelile și prin loviturile vieții.

N'am văzut niciodată ieșind din cabinetul său, nici pe cel mai indifereent în ale sensibilității creștinești, fără să îl cetit pe fața sa, un dor de îndreptare, un dor de viață nouă, in-

două neamuri. Le rămâne numai amintirea căreia i se vor închina pururea.

Generalul Berthelot nu s'a îndurat să ne părăsească fără epica frumusețe a unui gest galic. Testamentul său este o capodoperă de înțelepciune, topită în bunătate și dragoste pentru neamul adoptiv.

Generalul Berthelot nu numai că nu s'a folosit de o centimă din veniturile domeniului și fermei, al cărui proprietar era, dar a cheltuit din pungă cu ameliorări sau înzestrări tehnice, modernizând exploatarea și instalațiile.

Intregul venit a fost depus, din primul an al împroprietăririi, la băncile românești, pentru a spori fondul cultural testat Academiei Române, spre a acorda burse, premii sau călătorii de studii.

Generalul Berthelot nu s'a folosit de avutul său, nu și-a însușit banul care îi aparținea, ci l-a păstrat și l-a înmulțit ca să înfrupte de binefacerile lui numai neamul românesc.

Generalul Berthelot n'a avut decât uzufructul *bucuriei* averii sale, n'a gustat decât rodul moral al unei bogății care l-a împovărat până în ceasul morții, — n'a voit să se împărtășească decât din cinstea și dragostea ce românismul i-a arătat, răscumpărând acest prinos de recunoștință și admirație cu o întoarcere a daniei și o consolidare veșnică a darului făcut.

Este un gest istoric, o pildă de mare cetățean, o lecție pentru etica poporului românesc.

Formarea mentalității de astăzi

(Continuare).

II. Dela Francisc Bacon la David Hume

Cei doi cugetători a căror influență a pus bază științei moderne, sunt Bacon și Descartes. A susținea aceasta înseamnă că renașterea n'a fost numai o reînnoieră la natură. Spiritul modern e realist și apelează la experiență. O nețărmurită curiozitate scormonește mintea omenească. Bacon (1561—1626) a supus criticii necruțătoare toate afirmațiile cugetării obștești, toate credințele consacrate, toate judecățile convenționale ale vieții cari încătușau viața. Deși el n'a inventat propriu zis inducția, nici metoda empirică, totuși acestea nu mai pot fi eliminate în ziua de astăzi.

Natura și experiența au devenit izvoarele principale ale cunoașterii.

sufletul lui de îndemnul capivante și de sfaturile frățești și părintești ale acelui care, comandând și ordonând, sfătula și îndrepta.

Acesta este generalul I. Partenie: camarad neîntrecut și creștin adevărat!

Protopopul Lt.-Col.
I. DÂNCILĂ.

Două minuni ale lui Isus și înțelesul lor

Domnul nostru Isus Hristos a realizat pe câmpia Hauran minunea înmulțirii pâinii. Poporul, martor al minunii, parcă împletise de uimire... în primul moment. Apoi o măreață idee se instăpâni asupra sufletului norodului: visul regatului strămoșesc al lui Israil. Poporul israilitean dorea un rege, care să-l salveze de sarcinile asupritoare impuse de Romani, rege, care va recuceri vechile granițe ale

Cu drept cuvânt a caracterizat cineva pe Bacon că el a pus în mișcare intelectul care mișcă lumea. Idealul modern de mult l-a caracterizat că e înzestrat de natură cu setea de cercetare, cu răbdare în îndoială, cu plăcere de meditare, cu încetineală la afirmare, cu grăbire de a revizui, cu îngrijire în aranjare. Iar despre omul de știință spune că nu se înflăcărează nici de ce e nou, dar nu admiră nici ceea ce e vechi. În același timp el reprezintă elementul antispiritual și antiumanist în știința modernă, iar în civilizația mecanică și industrială care s'a dezvoltat de atunci încoace omul este stăpânit de natură, iar acesta se ridică la o importanță deosebită în natură.

René Descartes

Superior lui Bacon și cu o influență mai covârșitoare este Descartes (1596—1650). El și nu Comte nici chiar Kant este adevăratul Copernic al liberalismului modern. El e mare pentru că exprimă cugetările cari au devenit proprietate obștească după 2 sau 300 de ani. Contribuția sa la cugetarea modernă se poate rezuma în 3 puncte: 1. El a susținut dreptul examenului privat într-o extensiune care făcea din îndoială o datorință. El afirmă că individul e liber să tragă la îndoială autoritatea consacrată a bisericii precum și tirania trecutului;

2) El aplică matematica în fizică și e anterior lui Galileu. Descoperind el metoda care făcu posibilă opera lui Newton și Einstein;

3) El dete lovitura de grație vechii științe semi-mitologice a filozofiei nature din evul mediu. Isgoni din știință «cauzele finale».

Înainte de el știința era antropomorfică. El își propuse să o facă pur mecanică. «Dați mi spațiu și mișcare și vă creez o lume nouă». După el toată cunoștința este matematică. Toate faptele pot fi explicate din cunoașterea cauzelor lor. Concepția lui despre univers e ca o mașină care poate fi complet derivată din condițiile ei prezente.

Chimia, biologia și psihologia se conformează metodei idealului, metodei carteziane când toate fenomenele pe care aceste științe le studiază vor fi exprimate în ecuațiuni matematice, când cu alte cuvinte materia organică și anorganică precum și organismele și intelectul vor fi explicate ca niște mașini sau construcții mecanice. Spiritul este exilat din natură. Cuvântul «scop» e fără rost, iar supranaturalul e tot încă neînțeles.

Schimbară pe care a introdus-o Descartes explică multe din caracte-

risticile moderne de astăzi. Ea ne ajută să înțelegem cum una după alta științele s'au divorțat de teologie. Întâi astronomia și fizica, apoi geologia și biologia și mai recent psihologia. Științele istorice ale eticii și economiei sunt încă în atingere cu teologia, dar tendința de 3 veacuri a științei e să limiteze pe om la lumea aceasta. Omul după această concepție nu mai este un pelerin, ci un cetățean și un muncitor. Transcendentul e pentru cugetătorii aderenți lui Descartes o vorbă goală. Viața eternă și-a pierdut realitatea. Spiritul e ignorat și tot astfel și conștiința. Influența lui Descartes a dat naștere științei care sugrumă conștiința și a creat un antagonism între știință și religie. (Urmează).

Adunarea generală a învățătorilor din județul Sibiu

Asociația învățătorilor din județul Sibiu și-a ținut adunarea generală la 1 Februarie în orașul de reședință.

Învățătorimea a participat în corpore la serviciul divin în biserica catedrală, unde s'a servit parastas pentru învățătorii decedați dela 1919 încoace.

Un obicei vrednic de toată laudă.

După serviciul divin și parastas, s'a trecut în sala cea mare a Prefecturii, unde în prezența autorităților s'a deschis adunarea prin președintele său, institutorul I. Dragomir.

La salutul președintelui a răspuns dl. consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa în numele I. P. S. Sale Mitropoliei noastre *Nicolae*, următoarele:

Onorat Congres, — Am onorifica încredințare, să vă aduc salutul părintesc al I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit *Dr. Nicolae Bălan* cu arhierasca sa binecuvântare, pentru munca Dvoastră devotată pe terenul învățământului și a educației religioase-morale a poporului român.

Nu e de mult, cum binevoiți a ști, când toată povara și toată grija pentru existența școlii primare române, zăcea pe umerii Arhierilor noștri din Ardeal. Pe atunci și seninul și amarul, îl împărțeau cu Dvoastră, cum face întotdeauna părintele preocupat numai de binele și de soarta familiei sale.

A dat însă bunul Dumnezeu, că roata lumii s'a întors una bună, și, în fericita eră a României întregite, școala primară română a ajuns în mâna statului român. Eu găsesc, că e firesc acest proces în viața unui

popor, pentru că puterea unui stat e mare, și dacă alături de aceasta putere este și bunacredință, atunci izbânda e asigurată.

Noi urăm din inimă școlii române acest noroc, ca să nu mai gândiți cu duioșie la aripa caldă de odinioară a bisericii, cum s'a sulevat din unele părți în publicitate. Un lucru însă, trebuie să-l recunoaștem, că biserica noastră strămoșească, până când avea sub aripa sa și școala primară, avea un rol covârșitor în educația religioasă-morală a poporului. În istoria civilizației noastre, vor rămânea în veci neuitate acele zile de sărbători religioase și naționale, în care bisericile române de pretutindeni, răsunau de vocile îngerești ale copilașilor noștri sub conducerea luminată a învățătorilor lor, laudând și înălțând pe întrecute cu părinții lor, gloria părintelui ceresc, dela care vine toată darea cea bună și tot darul desăvârșit. Și cine va putea tăinui efectul binefăcător al acestor momente în viața unui popor, izgonit în continuu dela masa binefacerilor vieții publice de stat?

Iar în munca aceasta comună, de mângăere și de salvare, învățătorul nostru, pe atunci confesional, a avut partea leului, de unde a și urmat frumusețea și prestigiu în sinul poporului român.

Acest prestigiu Vi-l dorim și în viitor, tot mai mult și tot mai bogat, în numele înaltului nostru Arhiepiscop, pentru binele și înflorirea statului român, căruia toți suntem datori a servi cu credință. —

Di Dr. C. Ștefan în numele prefecturii, insp. general I. Bratu în numele autorității școlare, Dr. Gh. Preda în numele «Astrei», I. Popa în numele asociației profesorilor secundari, N. David pentru revizorul școlar.

Profesorul univ. dl. Dr. Onisifor Ghibu a ținut o documentată și mult apreciată conferință despre: Desvoltarea pedagogiei în România între-gită dela 1919 până astăzi.

La ora 1 a avut loc masă comună în sala dela «Unicum» în onoarea organelor de control trecute la pensie și a învățătorilor pensionați, în cinseta cărora s'a ținut o mulțime de vorbiri pline de laudă și recunoștință pentru cei sărbătoriți.

A fost sărbătorit cu mult entuziasm fostul revizor școlar al județului Sibiu Candid Popa, directorul secundar din Săliște Dumitru Lăpădat, subrev. școlar T. Măhăra, directorii școlari: Ilie Georgescu și Romul Vraciu din Poiana, I. Răchitan din

Pentru a săvârșit Domnul minunea înmulțirii pâinilor?

Să ne cugetăm la metoda minunată, cu care a ospătat Domnul nostru Hristos pe acei oameni flămânzi. Pânea ce le-a dat, pâne pământeașă a fost; însă oamenii în câmpia Hauran nu pânea, cât mai ales pe Acela trebuiau să-L vadă, care le dete pânea trupului Său propriu. Au înțeles cu toții, că nu pânea potolitoare de foame avea intenția să li-o dea, ci mai mult decât aceea. Ear ochii lor numai spre pâne erau fixați. Văzut-au, că-i pâne, n'au observat însă că-i pâne minunată... Și, când noaptea și-a desfășurat învelișul înstelat asupra cerului, noaptea aceea, pe care Răscumpăratul a petrecut-o în rugăciune, pentru jidovi era noapte a visurilor. Iluziile lor deșerte au hoinărit în lumea visului unui viitor irealizabil. Fiecare dintre cei prezenți a zugrăvit-o în felul său, conform minții, dorinței și foamei sale.

Însă, în lumea de vis a nopții de pe câmpia Hauran, a dominat ideea generală:

— Cum am putea ajunge cât mai ușor la acea pâne?

Tot atunci Domnul și-a ridicat mâinile spre cer și în liniștea nopții plutea în văzduh această implorare:

— Cum am putea îndreptă pe acești oameni?...

Mântuitorul a voit să dea pâne sufletului lumii. Cine va să mănânce din această pâne, viața aceluia o să dăinuiască în sine însuș. Acela n'o să vadă moartea în veci!

Ceeace a săvârșit Domnul pe câmpia Hauran, era introducerea unui alt act pe care a voit să-l execute. În câmpia Hauran a insistat să arate, că pânea pământeașă se supune Lui necondiționat. Domnul nostru Hristos a dorit să pregătească pe acei oameni pentru înțelegerea anumitelor cuvinte de profund sens. Acele cuvinte in-

Galeș, I. Georgescu din Vurpăr, Gh. Păcurariu din Tilișca, V. Dobrescu din Rod, Maria Ivanovici din Ruși și Eva Negriță din Sibiu.

După masă s'au ținut 4 conferențe cu subiecte actuale, iar seara concert urmat de dans.

Toate au avut succes deplin.

INFORMAȚIUNI

Termenul pentru predarea declarațiilor de impunere pe 1931 a fost prelungit până la 15 Februar 1931 inclusiv.

Titlul de doctor în dreptul canonic. Dl prof. univ. Dr. V. Moldovan fiind întrebat de un ziarist în chestiunea conferirii titlului de doctor în dreptul canonic, a făcut următoarea declarație: Regulamentul facultății de drept rămas dela unguri are un articol în virtutea căruia studenții în teologie romano-catolici puteau obține titlul de dr. în drept canonic dacă urmau un an la universitate dreptul roman și dreptul bisericesc. Acel articol din regulament cerea însă ca atât cel examinat, cât și examinatorul, adică profesorul, să fie romano-catolic. Prin numirea mea la această catedră, articolul a căzut în desuetudine, deoarece eu, fiind ortodox, nu pot nici examina, nici conferi titlul de doctor în drept canonic. Părerea mea, pe care am susținut-o, iar dl decan al facultății de drept și-a însușit-o, este că acest articol este o simplă anomalie rămasă până acum, din cauze pe care nu-mi le explic. Dar nici nu vreau să le cercetez. Chestiunea se găsește în următorul stadiu: dl decan al facultății de drept va prezenta un memoriu documentat la viitoarea ședință a Senatului prin care va cere abrogarea acestui articol și nimeni nu va mai căpăta acest titlu de doctor pentru care este atâtă discuție. Eu, de când sunt profesor n'am făcut un asemenea doctor. Obiectul, și deci catedra mea face parte integrantă din facultatea de drept și n'are legătură cu teologia decât că predau dreptul bisericesc, necesar oricărui avocat și magistrat. Repet dar: de când sunt profesor nu

tenționa să le pronunțe în curând.

În ziua următoare minunii înmulțirii pâinii, învățăceii au căutat pe Domnul, care s'a retras în singurătatea munților dinaintea sgomotului de bucurie a norodului. Nu l-au găsit. A crezut că a plecat în Capernaum. S'au urcat pe corabie și aci au fost martorii celeilalte minuni: în aurora dimineții Domnul s'a apropiat de dânșii, umblând deasupra valurilor mării Tiberiadei ca pe teren uscat. Învățăceii, înspăimântați, în primul moment s'au cugetat la o fantomă. Minunea i-a captivat, Domnul a umblat pe suprafața apei și corpul nu s'a scufundat.

Eată pâinea! Eată corpul!

Aceste au fost cele două noțiuni despre care a voit să cuvinteze în sinagoga din Capernaum. Acum putea păși la ei în corabie, să plece între poporul adunat în jurul Lui în

s'a fabricat nici un doctor în drept canonic și pe viitor articolul cu pricina va fi inexistent, prin urmare nu va obține nimeni acest doctorat.

† **Pr. Ioan Bărbat** în Târlungeni, prot. Brașovului, a trecut, împărțit cu sfintele Taine, la cele veșnice în 24 Ianuar 1931, în etate de 46 ani. Rămășițele sale pământești s'au depus spre odihnă de veci în cimitirul bisericii ortodoxe române din Târlungeni în 26 Ianuar. Odihnească cu dreptul!

† **Catinca Pușcariu** născ. Ciurcu, mama dlui profesor universitar Sextil Pușcariu, una dintre vredelele matrone ale Brașovului și membră în diferite instituții, a încetat din viață în vârstă de 76 ani. Însemnarea s'a făcut la Cluj în 27 Ianuar a. c. Odihnească în pace!

† **Paraschiva Marcu n. Apolzan**, soția conducătorului Librăriei arhidiecezane din Sibiu, Ion Marcu, după morb îndelungat, împărțită cu Sf. Taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 28 Ianuar 1931, în al 51-lea an al vieții. Rămășițele pământești ale răposatei s'au depus spre veșnică odihnă, 30 Ianuar la ora 3 p. m. din capela cimitirului orășenesc în același cimitir al Sibiului. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Vechiul nărav. Vineri, în ziua Sfinților Trei Ierarhi, s'a făcut la Blaj consacrarea episcopului unit dela Baia Mare, Dr. Alexandru Rusu. La actul solemn, fostul redactor al Unirii a ținut să trimită, în primul său cuvânt arhieresc rostit în catedrală, o săgeată la adresa bisericii noastre ortodoxe. De față era și reprezentantul guvernului, subsecretarul de stat, dl Ghiță Pop, care probabil a rămas încântat de «actul» dovedit la acest prilej de noul episcop.

Cu două măsuri. În același număr (dela 31 Ianuar) în care organul mitropoliei dela Blaj proslăvește numele dlui președinte al Academiei, Ion Blau, «fiu al Blajului», colegii săi dela Academia Română, dnii Dr. Ion Lupuș și Dr. Silviu Dragomir sunt taxați cu numirea de «*babe vrăjitoare*», — fiindcă... nici unul, nici altul nu este «fiu al Blajului», ci reprezintă «duhul creștin al ortodoxiei de dincoace».

Distincție. Părintele Protopop al Armatei *I. Dăncilă*, a fost decorat cu coroana României în gradul de ofițer.

sinagoga din Capernaum și așteptător de nouă minune, ca să le vorbească. **Pr. Cpt. Dr. T. P.**

Revista Teologică apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Redacția și administrația: Academia Teologică, Sibiu, Strada Mitropoliei 32. — Numărul 1-2 din 1931 cuprinde: Prof. Nicolae Colan: Biserica răstignită. Dr. D. Stăniloae: Biserica grecească de azi. Șt. Lupuș: Pentru studiul istoriei Bisericii române. Pr. Ioan Imbroane: Predica de azi. Părintele Nichifor: Bugetul cultelor și Biserica unită. «Glasul Monahilor»: Incorectitudinile dlui Zenovie Păclisanu. N. C. și Pr. D. D. Achimescu: Mișcarea Literară: Brașovul cetate a ortodoxiei. Tertulliani Apologeticum. Cine sunt și ce urmăresc adventiștii? Pr. S. Căndea și Neculce: Cronică: Congresul teologic pateren. Prozelitism în Grecia. Ședința Consiliului mitropolitan. N. C.: Note și informații.

Cum trăiește un dictator? Un neamț trăit în Rusia și născut în patrie povestește că dictatorul Rusiei, *Stalin*, care poartă pe suflet moartea miilor de nevinovați, omorâți prin slujbașii lui an de an, trăiește zilnic cu frica în sân să nu fie otrăvit de urmașii victimelor sale. Stalin, înconjurat de oamenii săi înarmați, nu mănâncă decât bucate pregătite de bucătoreasa lui; nu fumează decât țigări făcute anume pentru el, tot de frica înveninării. Deși comuniștii sânt mai ales jidovi, Stalin nu poate suferi pe fiul lui Izrail și nu stă de vorbă cu el. Totuși jidovii nu îndrăznesc să grăească de rău pe dictator.

Adânc întristat, exorim și pe această cale, respectuoasele mele mulțămiri, înălțurilor mei superiori, stimatelor familii, prietenilor și cunoscuților, cari, din tristul prilej al decedării iubitei și neuitatei mele soții

Paraschiva Marcu născ. Apolzan

au ținut să mă mângâie prin cuvinte de condolențe, prin participarea la înmormântare și prin depunerea frumoaselor coroane pe sicriul răposatei. Mulțumesc de asemenea iubitorilor mei prieteni, coriști ai corului bisericesc al Reuniunii culturale-naționale a meseriașilor români din Sibiu, cari au executat atât de înălțător duioasele noastre cântări funebrele.

Sibiu, 3 Februar 1931.

IOAN MARCU
cond. Librăriei Arhidiecezane.

ȘTIRI LOCALE

Publicațiune. Dela Administrația financiară Sibiu: Se aduce la cunoștința publicului, că toate plățile către stat nu se vor face decât la ghișeurile Administrației sau percepțiilor respective, în mâna casierului, contra recipsei sau chitanței din registru «à souche»; despre orice plată, făcută în mâna altor persoane afară de casieri, sub orice altă formă, statul nu este răspunzător.

Dela Primăria municipiului Sibiu. Fiecare proprietar de pământ este obligat a curăța pomii aflători în parcelele intravilane, vii, grădini etc. de omide, cuiburi de omide, de ouăle fluturilor, «păduchele de sânge». Contravenienții vor fi amendați.

Pagina Sf. Părinți

Sfinții Apostoli Filip și Iacov

Sfântul Filip s'a născut în orașul Vitezda de lângă lacul Ghenezaret.

Când odată Domnul nostru Hristos mergea în Galileea, se întâlni cu Filip și i zise: «*vinu după Mine*». Filip îl ascultă fără întârziere și văzu din vorbirea cu Domnul, că Hristos este adevăratul Mesia promis. De aceea stăruie să câștige și pe alții; cel dintâi dintre ei era Natanail, un bărbat sincer și cunosător în legile lui Dumnezeu. Nu peste mult Hristos îl alege apostol.

Când Sfinții Apostoli, după primirea Duhului Sfânt, s'au împrăștiat în lumea cunoscută pe atunci, pentru a binevesti Evanghelia, de partea Sfântului Filip s'a nimerit Scitia barbară, Dobrogea de azi, unde converti aproape pe fiecare locuitor la religia lui Hristos prin predicile și minunile sale. Din Scitia plecă în Frigia. Acolo Sfântul Apostol descoperi păgânilor

adunați rătăcirile lor, și le propaga credința adevărată, ceea ce au și primit o mulți cu devotament. Dar presbiterii idolatri, și câțiva inși dintre fruntași, indignându-se pentru această faptă misionară a lui Filip, l-au prins, l-au ținut în temniță, l-au biciuit, apoi au hotărât să se răstignească pe cruce și pe ea să se ucidă cu pietre. A murit după exemplul învțătorului său. Ziua apostolului se serbează în 11 Octomvrie. —

Sfântul Apostol Iacov se numește «cel tânăr», fiindcă dânsul fusese chemat mai târziu, ca celalalt Apostol, care se numește asemenea Iacov. Acest Iacov a fost din neamul lui Hristos, deaceia se numește «fratele Domnului».

Sfântul Iacov înțelegând că părinții săi l-au oferit pe dânsul lui Dumnezeu, a urmat modul de viață, în uz la Nazarineni. S'a abținut de carne și vin, și s'a devotat rugăciunii. Pu ta numele de cel mai *drept*.

După Pogorârea Duhului Sfânt fu designat Episcop al Ierusalimului. Acest oficiu l-a purtat 30 de ani, binevestind Evanghelia. Prin Sfințenia vieții sale și prin acele minuni, pe care le-a săvârșit Dumnezeu prin dânsul, și-a dobândit mare venerație.

Ceeace a cauzat nespusă mângâiere Sfântului Apostol, era convertirea multor păgâni la credința lui Hristos. Mulțimea credincioșilor a sporit zi de zi; că pe acești oameni convertiți Sfântul Apostol i-a îndemnat la exercitarea faptelor bune; precum se evidențiază din frumoasa lui Epistola sobornicească, scrisă dreptcredincioșilor (se poate citi în Sfânta Scriptură).

Acest sfânt apostol face prima dată amintire despre Sacramentul marelui în epistola sa; — a două oară: despre sfânta Taină a mărturisirii, pe care omul să o îndeplinească înaintea altui om, adică înaintea preotului duhovnic. «Este bolnav cineva între voi? Să cheme preoții bisericii; și să se roage pentru dânsul, ungându-l pe dânsul cu untdelemn întru numele Domnului». — «Mărturisiți-vă unul altuia păcatele, și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați. Că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte» (Iacov 5, 14, 16).

Reiese că sfântul Maslu și sfânta Taină a pocăinței au fost în vigoare la primii creștini.

Rabinii și fariseii, dușmani înverșunați ai sfântului, l-au aruncat de pe turnul bisericii. Sfântul bărbat s'a sculat în genunchi și ridicându-și ochii spre cer strigă după pilda Maestrului său divin: «Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac» (Luca 23, 34). Jidovii îl împroșcară cu pietre; unul îl lovi cu un par, încât se prăbuși și își dete sufletul. Ziua sa se serbează la 23 Octomvrie.

Pr. Cpt. Dr. T. Potcaș.

Un program de activitate socială în parohie, de **Pr. Moisi P. Păcescu**, profesor-spiritual în seminarul «Patriarhul Miron», Câmpulung-Muscel, tip. Vlădescu, 1930. — O broșură de 28 pagini, arătând, într-o conferință, căile de lucrare socială a preotului. Prețul?

Organizați Oastea Domnului

Nr. 528/1930

(7) 1-3

Concurs

În sensul ordinului Prea Venerabilului Consiliu Arhiepiscopal din 24/IX a. c. Nr. 8441 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Moocul de sus, protopopiatul Branului, cu termen de 30 zile de la prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat.
2. Fotosința a 2 jug. cad. fână.
3. Venitele stolare, aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopal cu Nr. 4544/1929.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au a-și înainta petițiile însoțite de documentele reglementare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și pot să se prezinte în comună, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sohodol-Bran, 20 Octombrie 1930.
Oficiul protopopesc al Branului, în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

Nr. 67/931

(5) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Cincșor din protopopiatul Făgăraș, se publică de nou concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. și un jugăr de cl. I dela expropriere.
2. Lemne de foc dela comuna politică.
3. Un jug. de pământ loc de pășunat în compozesorat, pentru 3 vite și loc de 2 vite dela comuna politică.
4. Leafa dela stat.
5. Casa parohială cu supraedificătele necesare.

Concurenții se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, în 9 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 1137/930

(6) 3-3

Concurs repetit

Pentru înregirea parohiei de cl. III-a Voivodenii mari, protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B, congrua dela stat și două jugăre pământ arab.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare în termenul dat, subsemnatului oficiu protopopesc și cu opt zile înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică — spre a cânta, a cuncta sau a celebra.

Făgăraș, la 15 Ian. 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu oficiul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A APĂRUT:

Scriori către Simforoza în pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei.
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400—, plus spese poștale Lei 20—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl. NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la înțelegerea din exegetică în institutele teologice sunt înscrise cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebunțat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reverenți preoțești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt
posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria

(1) 3-7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peștei Nr. 12

În depozit: Ștose și brăne în permanență

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Antoniou Sequens

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitropolit Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400—. La comande se alătură Lei 20— pentru spese poștale.

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat poștal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440—, plus spese poștale Lei 20—

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

Intocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și chipurile sfinților

Luna Mai (1-15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Înalt Regent

OMUL ȘI FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericii române ortodoxe contemporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500—, plus spese poștale Lei 20—. Suma se poate trimite prin mandat poștal.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HODOȘ**.

Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. și L. Moisesescu-Villea

Prețul Lei 70—, plus spese poștale Lei 10—